

Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
08.06.2012

Vår ref.:
2011/92-5 /BN/008

Saksbehandler
Tlf.:

Dato
07.09.2012

Høring - endringer i forskrift 5. mai 1995 om vern av miljøet i Antarktis

Vi viser til deres brev av 08.06.2012 vedr. høring av endringer i forskrift om vern av miljøet i Antarktis. Norsk Polarinstitutt (NP) har bidratt gjennom hele prosessen med utarbeiding av endringsforslaget, og har følgelig i denne høringsrunden kun noen få kommentarer.

NP er generelt positiv til utkastet og vil understreke at endringsutkastet ivaretar en rekke problemstillinger og utfordringer NP som utøvende myndighet har møtt i de nesten 20 årene forskriften har vært gjeldende. Forslaget, dersom det blir vedtatt, vil på mange områder forenkle instituttets saksbehandling. Vi vil i denne sammenheng spesielt trekke frem:

- Nyten av at forskriften har fått et tydeligere fokus på sikkerhet (jfr. forslag til ny tittel, samt § 1)
- Nyten av å presisere at forskriften gjelder all **aktivitet** i Antarktis, og unngår begrepene virksomhet og ekspedisjon som har skapt forvirring og uklarhet (gjennomgående i forskriften).
- Nyten av å få en definisjon av begrepet aktivitetsansvarlig (jfr. § 3b)
- Nyten av at det settes krav om opplysningsplikt (jfr. § 37)

NP er også av den formening at endringsforslaget er mer målrettet og tydelig for de som omfattes av forskriftens bestemmelser, ved at kravene er klarere og ryddigere fremstilt. Vi er videre tilfreds med at Miljøprotokollens Vedlegg VI om ansvar og erstatning nå er i ferd med å bli forskriftsfestet og dermed gir norske myndigheter et implementeringsverktøy for denne viktige rammeavtalen som traktatpartene har inngått.

Vi har følgende konkrete kommentarer/forslag/spørsmål (til utvalgte paragrafer¹):

§ 2. Virkeområde

Tredje ledd kan fremstå som noe uklart når det gjelder godkjenningsprosessen, og vi foreslår at man vurderer en endring som tydeliggjør at det ikke er tilstrekkelig at det landet aktiviteten organiseres ut fra har tilsvarende regelverk, men også det at aktiviteten har nødvendig godkjenning iht. dette regelverket, noe langs følgende linjer:

¹ Paragrafreferanser viser til paragrafene slik de fremkommer i endringsforskriften.

Forskriften gjelder likevel ikke for de som oppholder seg i Antarktis som del av en aktivitet ~~organisert~~ godkjent av en annen stat som har tilsvarende bestemmelser og er tilsluttet Miljøprotokollen til Antarktistraktaten, eller som er ansvarlig for organiseringen av en slik aktivitet.

Videre har vi følgende spørsmål knyttet til siste (fjerde) ledd: Vi er tilfreds med at det tas inn en tekst knyttet til unntak for aktivitet regulert under andre avtaler. Imidlertid stiller vi spørsmål ved om det ikke ville være hensiktsmessig/korrekt å henvisne til at unntaket gjelder aktivitet tillatt/regulert under CCAMLR (eller andre gjeldende internasjonale avtaler gjeldende i området), enn til fiskerifartøy generelt (som i prinsipp kan benyttes til annen aktivitet) – jfr. i denne sammenheng kommentarnotatet, som beskriver situasjonen presist.

§ 5. Generelt om aktivitet i Antarktis

Vi ber om at det i bokstavpunkt f) rettes opp i en feil som har fulgt forskriften gjennom alle år. Miljøprotokollens bestemmelser viser her til *estetiske* verdier/betydning, ikke *etniske* som det har fremkommet i alle formelle versjoner av den norske implementeringsforskriften frem til nå. Paragrafen bør altså justeres til følgende:

a) (...)

f) risiko for skader på områder av biologisk, vitenskapelig, historisk eller ~~etnisk~~ estetisk betydning, eller av betydning for villmarks karakteren.

g) (...)

§ 11. Krav om beredskap for helse og sikkerhet

Vi ber om at det i andre ledd presiseres at dokumentasjon skal fremlegges før igangsettelse av aktiviteten, på tilsvarende måte som i første ledd, altså:

Der slike planer forutsetter støtte fra andre operatører eller nasjonale forskningsprogrammer skal det før aktiviteten igangsettes fremlegges inngåtte avtaler om slik støtte.

§ 12. Krav om forsikring

Siste setning i første ledd er ikke helt heldig slik den fremkommer i forslaget. Vi antar det ikke er meningen at forskriften skal regelfeste en øvre grense for det forsikringsbeløp aktivitetsansvarlig selv måtte ønske å ha. Derimot er det vel hensikten at forskriften skal regelfeste en øvre grense myndighetene kan kreve. Vi foreslår at siste setning i første ledd flyttes til tredje ledd, inkludert også en liten modifikasjon som gjør det klart at denne grensen gjelder skip:

Den ansvarlige for aktiviteten skal før aktiviteten igangsettes ha forsikring eller stille likeverdig garanti for det økonomiske ansvar som kan oppstå etter reglene i kapittel 7. om ansvar ved akutte situasjoner. ~~Forsikringen eller garantien kan ikke overstige de grenser som følger av § 31.~~

Den ansvarlige for aktiviteten (.....)

Norsk Polarinstitutt fastsetter forsikringssummens eller garantiens størrelse etter første og andre ledd. Størrelsen på forsikringen eller garantien etter første ledd kan ikke overstige de grenser som følger av § 31 når det gjelder skip.

Når det gjelder § 12, andre ledd, ønsker NP å peke på en utfordring/uklarhet som har oppstått i forbindelse med myndighetsutøvelse. Avtaler og regelverk som gjelder til havs (spesifikt konvensjon om ettersøkning og redning til sjøs) tilsier at ethvert skip er forpliktet til å yte nødvendig hjelp til enhver som befinner seg i havsnød eller trues av fare til sjøs, og på dette grunnlag er det ikke normalt å utstede søk- og redningsforsikring for sjøbasert aktivitet. Mange som melder fritidsbåttaktivitet i Antarktis har støttet seg til dette prinsippet og vist til at det ikke er mulig å få forsikring som dekker slike søk- og redningsaksjoner. NP har imidlertid lagt til grunn at forpliktelsen i den internasjonale havretten ikke gjelder når det er snakk om søk og redning knyttet til aktivitet som skjer på land (med mindre man på grunn av havsnød har søkt tilflukt ved/på kysten), og at den forsikring som kreves etter Antarktisforskriften (tidligere § 31) skal kunne dekke evt. utgifter som påløper ved søk og redning som evt. iverksettes ifm. opphold/aktivitet på land. Videre gjelder Antarktisforskriftens forsikringsplikt dekning av evt. utgifter som påføres andre i forbindelse med syketransport, som ikke nødvendigvis henger sammen med havsnød, og kan utløses både under seilas og ifm. landbasert aktivitet. NP vil peke på at det kan være hensiktsmessig å kommentere dette forholdet i kommentarene til forskriftene, eventuelt vurdere om det finnes andre formelle måter å fange opp denne problemstillingen i forskriften ut fra pedagogiske hensyn.

§ 16. Foreløpig konsekvensvurdering

I andre ledd, bokstav a) brukes begrepet aktivitetens *plassering*. Begrepet *plassering* gir inntrykk av et relativt begrenset og avgrenset område hvor fysiske installasjoner skal etableres. Begrepet passer ikke i særlig grad på tur- og ekspedisjonspreget virksomhet som har større (og til tider mindre presist) virkeområde, og vi foreslår på bakgrunn av dette en ordlysendring langs følgende linjer:

En foreløpig konsekvensvurdering skal inneholde;

- a) *en beskrivelse av den omsøkte aktiviteten, herunder aktivitetens formål, plassering geografiske virkeområde, varighet, intensitet, bruk av transportmidler, oppryddingsplaner og eventuelle virkninger på miljøet, samt*
- b) *(...)*

§ 17. Fullstendig konsekvensvurdering

Her foreslår vi at begrepet *kumulativ virkning* i andre ledd, bokstavpunkt f) endres til *samlede virkning*, i tråd med normal norsk begrepsbruk, slik også brukt i § 16, andre ledd, bokstavpunkt b).
Altså:

a) (.....)

f) vurdering av den kumulative-samlede virkning på miljøet, herunder virkningen på de enkelte arter og økosystem på kort og lang sikt, av den omsøkte aktiviteten på bakgrunn av eksisterende aktiviteter og andre kjente planlagte aktiviteter.

l) (.....)

§ 25. Kontroll og journalføring av avfallshåndtering

NP beklager å ha vært uoppmerksomme når det gjelder denne paragrafen i arbeidet med endringsforskriften, og har oversett å peke på problemstillinger knyttet til denne. Denne paragrafen er i utgangspunktet skrevet med blick på virksomhet tilknyttet den nasjonale forskningsaktiviteten i Antarktis (som i stor grad var den type virksomhet som fant sted da forskriften opprinnelig ble utformet), og det har vist seg i praksis at det ikke er noen nytte/verdi å pålegge små private ekspedisjoner krav om opplæring (godkjent av NP), samt kreve håndtering og journalføring av avfall iht. et klassifikasjonssystem utarbeidet av NP. Skipsbasert aktivitet (cruiseaktivitet) har som oftest egne avfallssystemer som tilfredsstiller de overordnede målsetningene som ønskes ivaretatt gjennom denne bestemmelsen, men som ikke er i tråd med denne paragrafen. Vi vil foreslå å endre denne

paragrafen langs følgende linjer for å ivareta muligheten til å sette slike spesifikke krav, men samtidig gi rom for at behovet vurderes ut fra relevante forhold knyttet til type aktivitet det er snakk om:

Enhver aktivitet kan pålegges å ~~Avfall skal~~ håndteres og journalføres avfall i samsvar med et klassifikasjonssystem utarbeidet av Norsk Polarinstitutt.

Hver aktivitet i Antarktis skal ha en ansvarlig for avfallshåndtering. Den ansvarlige ~~skal kan~~ pålegges å gjennomgå opplæring som er godkjent av Norsk Polarinstitutt.

§ 27. Ansvar for mottiltak

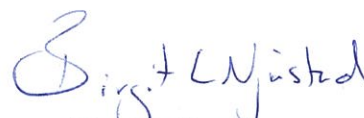
Her har vi følgende forslag til grammatikalske (komma-) justering for å gjøre paragrafen forståelig:

En aktivitetsansvarlig, som ikke treffer mottiltak han er forpliktet til etter § 26 første ledd, skal uten hensyn til skyld yte erstatning til den som traff mottiltak på den ansvarliges vegne. Erstatningen skal tilsvare kostnadene ved å treffe mottiltak.

Ta kontakt dersom det skulle være spørsmål knyttet til våre forslag og kommentarer.

Med vennlig hilsen

Ingrid Berthinussen
Avdelingsdirektør

Birgit Njåstad
Seksjonsleder